

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

КАКО ДА ЗАШТИТИТЕ ДЕТЕ У ВОЗИЛУ

УПУТСТВО ЗА РОДИТЕЉЕ

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

В.д. директора Бранко Стаматовић

Агенција за безбедност саобраћаја

Булевар Михајла Пупина 2

11070 Нови Београд

011/214-50-89

011/214-49-62

Web адреса:

www.abs.gov.rs

e-mail: abs@abs.gov.rs

Садржај

Садржај	3
1. Зашто је важно користити дечија ауто-седишта?	6
2. Шта значи правилно коришћење дечијих ауто-седишта?	10
3. Правилан одабир дечијих ауто-седишта према узрасту детета	16
3.1. Узраст до 6 месеци	18
3.2. Узраст од 6 до 15 месеци	19
3.3. Узраст од 15 месеци до 4 године	20
3.4. Узраст преко 4 године	21
4. Одабир према аутомобилу и постављање ауто-седишта	22
4.1. Постављање ауто-седишта уз помоћ сигурносног појаса аутомобила	24
4.2. Постављање ауто-седишта уз помоћ „ISOFIX” система	25
4.3 Постављање детета у ауто-седишта и прерастање категорија	26
6. Где монтирати ауто-седиште у возилу?	30
7. Труднице и сигурносни појас	34
8. Најчешће грешке и заблуде	39

Зашто је важно
користити дечија
ауто-седишта?

Дечије
ауто-седиште
групе 0 и 0+

Дечије
ауто-седиште
групе 1

Дечије
ауто-седиште
групе 2 и 3

Дечије
ауто-седиште са
„ISOFIX” системом

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Зашто је важно користити дечија ауто-седишта?

**У Србији,
деца у саобраћају
најчешће страдају
као ПУТНИЦИ у возилима.
Истраживања показују
да се тек 6 од 100 деце
превози правилно.**

Појас аутомобила је предвиђен за особе висине 150 cm и више, како би могао правилно да се користи, односно да доњи део појаса стоји ниско преко кукова, а дијагонални део преко кључне кости и средине груди. Због тога би дете, све док не достигне висину од 150 cm, требало да користи ауто-седиште које одговара његовом узрасту.

Правилном употребом дечијих ауто-седишта постоји могућност смањења ризика од смртог страдања детета у случају учествовања у саобраћајној незгоди за око 70% у односу на некоришћење или неправилну употребу истог.

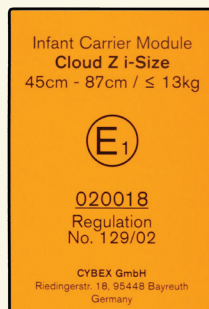
Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Шта значи правилно коришћење дечијих ауто-седишта?

Уколико се не користи правилно,
дечије ауто-седиште неће пружити
одговарајућу заштиту у случају судара!
Правилно коришћење
дечијих ауто-седишта подразумева:

1. Ауто-седиште има одговарајући атест. Атест представља доказ да је седиште одобрено и тестирано у складу са важећим прописима. Важећи атести су R44/04 и R129.

2. Ауто-седиште одговара узрасту, маси и висини детета.

3. Ауто-седиште се поставља искључиво према упутству произвођача ауто-седишта и аутомобила.

Уколико се ауто-седиште причвршћује појасом аутомобила, појас мора да буде затегнут тако да се приликом провере доњи део ауто-седишта не помера више од 2 см лево-десно. Уколико се ауто-седиште причвршћује „ISOFIX” системом, сви индикатори морају да буду зелене боје.

4. Дете је правилно и чврсто везано, каишеви су равни, односно нису уврнути.

Правилно

Неправилно

Каишеви су на одговарајућој висини. Код вожње у супротном смеру, каишеви су у висини рамена или мало испод. Код вожње у смеру вожње каишеви су у висини рамена или мало изнад.

Каишеви чврсто стегнути тако да између детета и каиша стаје само један прст. Уколико се уместо каиша користи штитник, он мора да буде подешен тако да између тела детета и штитника стаје највише једна шака.

Зими дете не сме да се везује у зимској јакни или скафандеру. Пре везивања скинути јакну/скафандер, па након везивања дете покрити јакном/скафандером/ћебетом.

Правилно

Неправилно

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Правилан одабир дечијих ауто-седишта према узрасту детета

Узраст до 6 месеци

Узраст од 6 до 15 месеци

Узраст од 15 месеци до 4 године

Узраст преко 4 године

Узраст до 6 месеци

Дете мора да се превози у ауто-седишту које се поставља супротно од смера вожње.

Ауто-седиште се поставља у аутомобил тако да наслон буде под углом од 45 степени у односу на под аутомобила. Како бисмо били сигурни да ћемо испунити овај услов, за овај узраст најбоље је изабрати категорију 0+ (тзв. „јаје“).

Узраст од 6 до 15 месеци

0-13 kg

0-25 kg

0-18 kg

0-36 kg

Дете и даље мора да се превози у ауто-седишту које се поставља супротно од смера вожње. Ауто-седиште се поставља у аутомобил тако да наслон буде под углом од 60 степени у односу на под аутомобила, због чега у овом узрасту можемо користити и комбинована ауто-седишта 0-18 kg, 0-25 kg, 0-36 kg.

Приликом избора комбинованог ауто-седишта, важно је водити рачуна о томе до колико килограма дете може да се вози у супротном смеру (углавном је то до 10 kg, 13 kg, 18 kg). Уколико је дете крупније, препорука је изабрати комбиновано ауто-седиште у коме се дете до 18 kg може возити у супротном смеру.

Узраст од 15 месеци до 4 године

0-18 kg

0-25 kg

0-36 kg

9-18 kg

9-36 kg

Уколико је дете старије од 15 месеци, има 10 kg и самостално хода, испуњава минималне услове да би се превозило у ауто-седишту окренутом у смеру вожње. Препорука је да се дете што дуже превози у смеру супротном од смера вожње и након што испуни минималне услове.

Препорука је да се дете до најмање 4 године и 15 kg везује каишевима ауто-седишта или уз помоћ штитника.

Узраст преко 4 године

0-25 kg

0-36 kg

Према безбедносним препорукама, минимални услови за коришћење бустера са наслоном су да дете има најмање 4 године и 15 kg, док је за сам бустер (подметац) неопходно да дете има и висину од најмање 125 cm.

Код већине комбинованих ауто-седишта (0-25 kg, 0-36 kg, 9-36 kg) каишеви се скидају када дете достигне 18 kg, након чега се ауто-седишта користе као бустери са наслоном.

9-36 kg

15-36 kg

15-36 kg

Савет: Бустери са наслоном су и удобнији и безбеднији од бустера без наслона, због чега је препорука да се користе што дуже.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Одабир према аутомобилу и постављање ауто-седишта

Постављање ауто-седишта уз помоћ сигурносних појасева

Постављање ауто-седишта уз помоћ „ISOFIX“ система

Постављање детета у ауто-седиште и прерастање категорија

Ауто-седишта се у аутомобил постављају уз помоћ појаса и/или „ISOFIX” система (у зависности од врсте ауто-седишта). Зато у зависности од тога које могућности постављања имамо у аутомобилу, вршимо одабир ауто-седишта.

ВАЖНО: Ауто-седишта постављати ИСКЉУЧИВО према упутству произвођача ауто-седишта и произвођача аутомобила.

Постављање ауто-седишта уз помоћ сигурносног појаса аутомобила

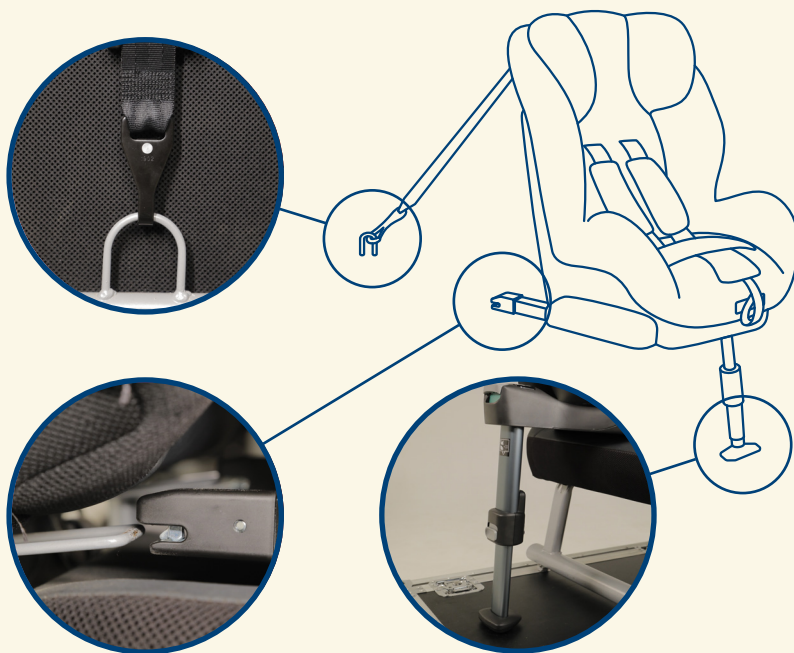
Корак 1: Провуците сигурносни појас аутомобила кроз прорезе на ауто-седишту онако како је произвођач седишта навео у упутству. Напомена: Прорези код ауто-седишта која се постављају у супротном смеру су означени плавом бојом, а код ауто-седишта која се постављају у смеру вожње су означени црвеном бојом.

Корак 2: Затегните сигурносни појас тако што ћете „утиснути” ауто-седиште у наслон аутомобила, док истовремено враћате дијагонални део појаса назад.

Знак да сте довољно затегли сигурносни појас је да се ауто-седиште у доњем делу не помера више од 2 см када га снажно померате лево-десно.

Постављање ауто-седишта уз помоћ „ISOFIX” система

Уколико желите да одаберете ауто-седиште које се поставља уз помоћ „ISOFIX”-а, пре тога проверите да ли Ваше возило подржава овакав начин постављања (да ли у прегину између наслона и седалног дела седишта постоје „ISOFIX” куке).

Ауто-седиште које се поставља уз помоћ „ISOFIX”-а, поред две металне куке, мора да поседује и трећу тачку причвршћивања – „top tether” или потпорну ногу. Уколико се одлучите за ауто-седиште са потпорном ногом, водите рачуна да у поду аутомобила немате подне преграде.

Уколико се одлучите за ауто-седиште са „top tether”-ом, морате проверити да ли у пртљажнику аутомобила постоји кука за „top tether”.

Знак да сте добро поставили ауто-седиште уз помоћ „ISOFIX”-а је да су сви индикатори зелене боје.

Постављање детета у ауто-седиште и прерастање категорија (супротан смер)

Зашто је важан супротан смер? Због недовољно развијене мускулатуре, бебе је неопходно превозити у смеру супротном од смера вожње, како би у случају незгоде или наглог кочења, наслон ауто-седишта пружио подршку глави и врату детета и спречио повређивање.

Минимални услови који треба да буду испуњени како би дете могло безбедно да се превози у смеру вожње су: да дете има најмање 15 месеци, 10kg и да самостално хода. Препоруке су да се деца и дуже од тога превозе у супротном смеру.

Антиротациона дршка

Када завршимо причвршћивање седишта, неопходно је да антиротациону дршку, уколико постоји, наместимо у положај који је произвођач предвидео и навео у упутству, јер и она има битну улогу у случају судара.

Правилно

Неправилно

Каишеви имају изузетно битну улогу јер треба да задрже дете у ауто-седишту уколико дође до судара или наглог кочења. Зато је битно да каишеви буду на одговарајућој висини (у равни рамена или мало испод), не смеју бити уврнути и морају да буду јако стегнути тако да између каиша и дететовог рамена може да стане само један прст.

Уколико ноге детета вире изван ауто-седишта то није знак да га је дете прерасло. Између детета и ауто-седишта не смеју се постављати додаци који нису фабрички део ауто-седишта.

Како да знамо да смо прерасли ову категорију?

1. По тежини, уколико дете достигне 10 или 13 килограма (у зависности од максималне дозвољене килаже према атесту).

2. По висини, уколико теме главе детета вири изнад ивице ауто-седишта.

Постављање детета у ауто-седиште и прерастање категорија (смер вожње)

Дете у ауто-седишту у смеру вожње везујемо уз помоћ каишева ауто-седишта који морају бити на одговарајућој висини (у равни рамена или мало изнад), каишеви не смеју бити уврнути и морају да буду јако стегнути тако да између каиша и рамена детета може да стане само један прст.

Правилно

Неправилно

У овој категорији постоје модели ауто-седишта у којима се уместо каишева, за везивање детета користи штитник, преко кога иде сигурносни појас аутомобила. Штитник мора бити приљубљен уз тело детета тако да између штитника и тела детета може да стане само једна шака.

Како да знамо да смо прерасли ову категорију?

1. По тежини, уколико дете достигне 18 килограма (у зависности од максималне дозвољене килаже према атесту).
2. По висини, уколико наслон ауто-седишта дође до средине ушију детета или када каишеви подигнути на највиши прорез излазе испод дететових рамена.

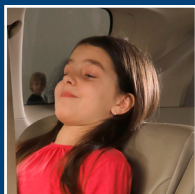

Према безбедносним препорукама, минимални услови за коришћење бустера са наслоном су да дете има најмање 4 године и 15 kg, док је за сам бустер (подметач) препорука да дете поред ова два услова, има и висину од најмање 125 cm.

Правилно

Неправилно

ВАЖНО: Уколико се користи бустер без наслона (подметач), неопходно је да на задњој клупи постоје наслони за главу.

Код већине комбинованих ауто-седишта (0-25 kg, 0-36 kg, 9-36 kg) каишеви се скидају када дете достигне 18 kg, након чега се ауто-седишта користе као бустери са наслоном.

САВЕТ: Бустер са наслоном користити све док га дете не прерасте у потпуности, јер пружа већи ниво заштите и удобнији је од бустера без наслона.

Правилно

Неправилно

ВАЖНО: Сигурносни појас мора пролазити испод руковата.

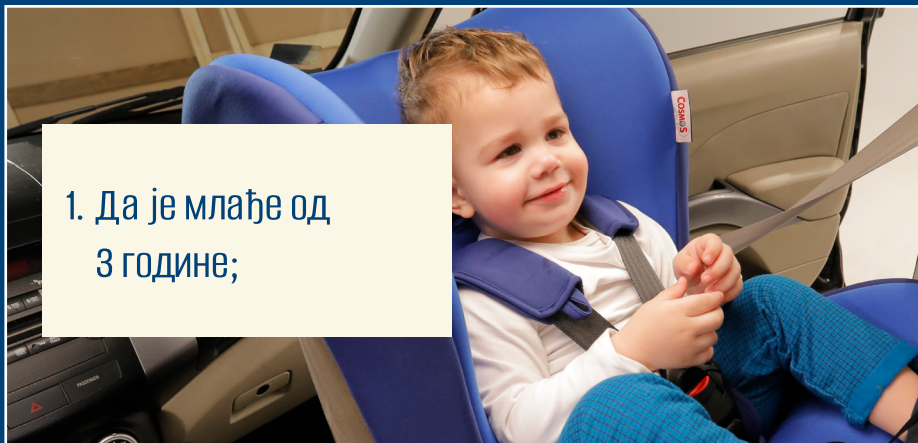
Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Где монтирати ауто-седишта у возилу?

Препоруке су да се деца у ауто-седишту превозе на задњем седишту аутомобила. Према важећим прописима дозвољено је да се дете превози у ауто-седишту и на предњем сувозачевом месту уколико су испуњена следећа три услова:

1. Да је млађе од
3 године;

2. Да је ауто-седиште
постављено супротно
од смера вожње;

3. Да је искључен
ваздушни јастук.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Труднице и сигурносни појас

Једна од најчешћих заблуда је да је сигурносни појас опасан по трудницу и да може нашкодити беби у случају саобраћајне незгоде. Међутим, уколико дође до саобраћајне незгоде, а трудница није правилно везана, задобиће много теже повреде, и беба и она, због некоришћења сигурносног појаса.

Важно је да труднице приликом путовања у возилима користе сигурносни појас ПРАВИЛНО.

Односно да доњи део појаса стоји ниско преко кукова, а дијагонални део преко кључне кости и средине груди.

Додаци за појас

Развијени су посебни додаци за везивање трудница, који сигурносни појас спуштају тако да трудници буде пријатније и да не дође до подизања сигурносног појаса преко стомака у току вожње.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Најчешће грешке и заблуде

ДЕТЕ МИ ЈЕ СИГУРНО У НАРУЧЈУ – Силе које делују приликом судара су изузетно велике и готово је немогуће задржати дете у наручју (дете од само 5 kg при сударној брзини од само 20 km/h постаје тешко око 100 kg).

ИДЕМО САМО ТУ БЛИЗУ – Највише саобраћајних незгода се догађа у насељу (преко 90% незгода), на оним добро познатим релацијама које прелазимо свакодневно. Имајући у виду да и судари при најмањим брзинама могу бити опасни по живот и здравље детета, то да идете само до вртића или до продавнице, не сме бити изговор за некоришћење ауто-седишта.

НОВОРОЂЕНЧЕ МОРА ЛЕЖАТИ НА РАВНОМ – Тачна је тврдња да је за новорођенче најздравије да лежи у испруженом положају, када нам није у наручју. Међутим, то није случај када се ради о возњи аутомобилом. Те возње су обично кратке, нарочито у првим месецима живота детета, те стога није опасно за новорођенче да то време проведе у положају под углом од 45 степени, као што је предвиђено. Уосталом, бебе су до скоро биле у маминим стомацима савијене у положајима који су много „неудобнији“ од овог.

КАИШЕВИ АУТО-СЕДИШТА НИСУ ДОВОЉНО СТЕГНУТИ – Ово је најчешћа грешка јер су родитељи природно забринуте да ће повредити дете ако јако стегну каишеве ауто-седишта. Међутим, ако дете није довољно чврсто везано може излетети из ауто-седишта приликом саобраћајне незгоде. Дете је довољно чврсто везано ако између каиша и рамена детета може да стане највише један прст.

АУТО-СЕДИШТЕ НИЈЕ ПРАВИЛНО И ДОВОЉНО ПРИЧВРШЋЕНО ЗА АУТОМОБИЛ – У случају да појасеви аутомобила нису провучени кроз ауто-седиште у складу са упутством и да нису довољно причвршћени, ауто-седиште у случају саобраћајне незгоде неће испунити своју сврху. Ауто-седиште је довољно причвршћено ако се не помера више од 2 см када га снажно померате лево-десно у доњем делу.

АУТО-СЕДИШТЕ НЕ ОДГОВАРА УЗРАСТУ ДЕТЕТА – Родитељи често журе да пребаце дете у седиште следеће категорије, нарочито када су у питању деца између 6 месеци и годину дана. Изузетно је битно да се прате упутства произвођача и одабере ауто-седиште према узрасту, маси и висини детета (детаљно објашњено на странама од 16 до 21).

РОДИТЕЉ ПОЗАДИ НЕВЕЗАН СА ДЕТЕТОМ У АУТО-СЕДИШТУ – Родитељи се често не везују сигурносним појасем како би приликом вожње бринули о детету које се превози у ауто-седишту. То може бити изузетно опасно јер могу својим телом повредити дете које се безбедно превози.

ДОДАЦИ ЗА АУТО-СЕДИШТЕ – Како би детету било удобније, родитељи прибегавају коришћењу различитих додатака, између којих се посебно издвајају траке за придржавање главе детета. Потребно је имати у виду да коришћење било каквих додатака који нису оригинални део ауто-седишта може бити потенцијално опасно по живот и здравље детета уколико дође до саобраћајне незгоде.

САВЕТ: Дозвољено је користити јастук за путовања, који се поставља испод дететовог врата и не омета путању сигурносног појаса.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја